

7928/2018 19.11.2018

HULEVESIMAKSUN MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEET (HULEVESITAKSA) JA HULEVESIJÄRJESTELMÄN VAIKUTUSALUE

HULEVESIMAKSUN MÄÄRÄYTYMISEN PERUSTEISTA (HULEVESITAKSA) JA HULEVESIJÄRJESTELMÄN VAIKUTUSALUEISTA SAADUT MIELIPITEET VASTINEINEEN

Kuopion kaupungin kaupunkiympäristön palvelualue on valmistellut kaupunginvaltuuston 23.10.2017 päätöksen mukaisesti hulevesimaksua, joka on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2018. Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi 10.10.2018 Kuopion kaupungin hulevesimaksun määräytymisen perusteet (hulevesitaksan) ja hulevesijärjestelmän vaikutusalueet MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville asetettavaksi vähintään 30 päivän ajaksi sekä varasi hallintolain 41 §:n edellyttämällä tavalla asianosaisille mahdollisen lausua mielipiteensä asiasta ennen hyväksymispäätöksen tekemistä.

Hulevesimaksun määräytymisen perusteet (hulevesitaksan) ja niihin liittyvät hulevesijärjestelmän vaikutusalueet olivat julkisesti nähtävänä 15.10.-16.11.2018 välisenä aikana valtuustotalon aukioloaikana kaupunkiympäristön palvelualueen asiakaspalvelussa, Suokatu 42, sekä osoitteessa: www.kuopio.fi. Asiasta kuulutettiin 13.10.2018 kaupungin virallisessa ilmoituslehdissä, Kuopion kaupunkilehdessä. Neljä yksityistä henkilöä jättivät mielipiteen hulevesimaksun määräytymisen perusteita tai niihin liittyvästä hulevesijärjestelmän vaikutusalueista.

Hulevesimaksun määräytymisen perusteita (hulevesitaksan) ei ole tällä hetkellä tarkoituksenmukaista muuttaa saatujen mielipiteiden johdosta. Kun kaupunki saa hulevesimaksusta ja sen toimivuudesta kokemusta, joudutaan taksan määräytymisperusteita muuttamaan lähivuosina. Tällöin taksaa saadaan ohjaavammaksi huleveden hallinnan tavoitteiden mukaisesti. Hulevesijärjestelmän vaikutusalueisiin ei esitetty muutoksia.

Yksityishenkilön sähköposti, 16.10.2018

Luin netistä, että Kuopion kaupunki aikoo periä hulevesimaksua sen viemärialueella olevista kiinteistöistä. Että asia koskisi myös niitä kiinteistöjä jotka ovat saaneet rakennusluvan mukaisen vapautuksen hulevesijärjestelmään liittymisestä. Vapautuksen syynä on ollut kiinteistön sijainti hulevesijärjestelmäputkiston padotuskorkeuden alapuolella. Ts. kiinteistö ei voi liittyä hulevesijärjestelmään ilman omaa pumppaamoja. Näissä usein 1970-luvulla rakennetuissa omakotitaloissa on pinta-alaltaan suuret tontit joihin voi hulevedet haitatta imeyttää aiheuttamatta vaaraa rakennuskannalle.

Kysyisin:

- 1) Aikooko kaupunki periä näiltä kiinteistöiltä joille vapautuslupa on myönnetty myös hulevesimaksua alennettuna?
- 2) Jos aikoo millä laillisilla perusteella?

Jos kiintietön omistajaa tai haltijaa veloitettamaan palvelusta/hyödykkeestä jota se Kuopion kaupungilta saa, maksu muuttuu rangaistusmaksuksi tai piiloveroksi jota Kuopon kaupunki epäreilusti kantaa?

Ei tällainen voi olla nykypäivän oikeuskäytännön mukaan mahdollista!

Keskustelkaa kaupungin lakimiehen kanssa ja konsultoikaa oikeusoppineita asian laillisuuden varmistamiseksi. Ei voi olla niin, että yksityinen kiinteistönomistaja joutuu tämän lainmukaisuuden varmistamaan omalla kustannuksellaan!

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine, 19.11.2018

- 1) Kuopion kaupunginhallitus on päättänyt 23.10.2017 ottaa käyttöönsä maankäyttö- ja rakennuslakiin perustuvan hulevesimaksun 1.1.2018 alkaen, ja että kaupunkirakennelautakunta hyväksyy hulevesimaksun ja sen määräytymisen perusteet. Nähtävänä olleessa (15.10.-16.11.2018) hulevesimaksun perusteissa on esitetty, että kiinteistön, joka on rakentanut rakennusvalvonnan hyväksymän luvan mukaisesti huleveden hallintamenetelmiä, joilla vähennetään, tasataan tai käsitellään kiinteistöllä syntyviä hulevesiä tai kiinteistö, joka on saanut kunnan viranomaisen myöntämän vapautuksen velvollisuudesta johtaa kiinteistön hulevesiä kunnan hulevesijärjestelmään, on mahdollista saada vähennystä hulevesimaksusta. Vähennystä ei myönnetä automaattisesti, vaan kiinteistön omistajan tai haltijan on haettava sitä tapauskohtaisesti.

Vapautukset hulevesiviemäriin liittymisestä ovat perustuneet vesihuoltolakiin (119/2001). Vuoden 2018 alusta lähtien Kuopiossa myös hulevesiviemärit ovat olleet osa kunnan hulevesijärjestelmää, jolloin hulevesijärjestelmästä liittymisestä vapauttaminen perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin. 1970-luvulla rakennettujen kiinteistöjen osalta ei ole lainsäädännössä tarkoitettuja hulevesien johtamiseen liittyviä vapautuspäätöksiä, vaan Kuopiossa ne tulisi hakea kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta. Vapautuksen myöntämisen edellytyksenä on, että kiinteistön omistaja tai haltija huolehtii hulevesien hallinnasta asianmukaisesti muilla toimenpiteillä.

- 2) Hulevesimaksu perustuu maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999). Lain perusteiden mukaan hulevesimaksuja voidaan periä vaikutusalueella riippumatta kiinteistön liittämisestä järjestelmään. Kunnan hulevesijärjestelmä palvelee koko vaikutusaluetta, minkä vuoksi kiinteistön sijainti vaikutusalueella on hulevesimaksun yksi peruste. Esimerkiksi yleisten alueiden hulevesien hallinta hyödyttää myös muita alueen kiinteistöjä. Kuopiossa hulevesijärjestelmän vaikutusalueeksi on esitetty pääsääntöisesti asemakaavoitetut alueet.

Yksityishenkilön sähköposti, 18.10.2018

Hulevesimaksut

Kommenttini hulevesimaksujen määräytymisen peruste-ehdotuksesta:

Kohta 4 § Hulevesimaksuun vaikuttavat kiinteistön erityispiirteet:

Hulevesimaksua ei alenneta automaattisesti, vaan kiinteistön on haettava vähennystä hulevesimaksuun laskussa määritellyltä viranomaiselta. Vähennys voidaan myöntää toistaiseksi voimassa olevana.

Vähennysperuste:

Kiinteistö on saanut kunnan viranomaisen myöntämän vapauksen velvollisuudesta johtaa kiinteistön hulevesiä kunnan hulevesijärjestelmään.

- 1) Minusta tässä ollaan taas lisäämässä byrokratiaa ja viranomaisen työmäärää, kun edellytetään lupakäsittelyä. Esim. sellaisissa tapauksissa, joissa rakennuksen rakennusluvassa on asemapiirroksessa näkyvissä hule- tai sadevesien johtamispaikat näkyvissä sekä kaikki hulevedet jäävät kokonaan tontille, tuo luvan haku on turhaa. Ehdotan, että perusteita korjataan näiltä osin.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine, 19.11.2018

- 1) Hulevesimaksun perusteita ei ole mahdollista korjata esitetyllä tavalla, että hulevesimaksuun kohdistuva vähennys toteutettaisiin automaattisesti. Hulevesimaksun laskutus perustuu Kuopion kaupungin olemassa oleviin tietojärjestelmiin ja niissä oleviin tietoihin. Kaupungin tietojärjestelmissä ei ole tietoa niistä kiinteistöistä, jotka johtavat hulevetensä kaupungin hulevesijärjestelmään. Kaupungilta puuttuu myös tieto, onko kiinteistön hulevesijärjestelmät toteutettu rakennuslupapaperustusten mukaisesti.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kiinteistön omistajan tai haltijan on johdettava kiinteistön hulevedet kunnan hulevesijärjestelmään, jos niitä ei voi imeyttää kiinteistöllä. Kunnan määräämä viranomaislainen voi hakemuksesta myöntää vapautuksen velvollisuudesta johtaa kiinteistön hulevedet kunnan hulevesijärjestelmään, jos kiinteistön omistaja tai haltija huolehtii hulevesien hallinnasta asianmukaisesti muilla toimenpiteillä. Tämän vuoksi kiinteistön on itse haettava huojennusta hulevesimaksuun, jolloin hulevesien asianmukainen johtaminen ja käsittely kiinteistöllä voidaan arvioida.

Yksityishenkilön viesti, Kuopion kaupungin palautepalvelu, 17.10.2018

Hulevesimaksu ehdotuksessa esitetään kiinteistön vesimaksuksi 0.5x normaalimaksu, jos kiinteistöllä on hulevesien hallintajärjestelmä, joka hidastaa hulevesien huuhtoutumista. Hyvä ehdotus. Asun rivitalossa osoitteessa Kuntokuja 6.

28v vanha huopakatto kaipaa uusimista. Samoin 40v piha-asfaltti. Olen ehdottanut, että uudesta katosta tehtäisiin viherkatto ja että asfaltin tilalle tulisi vettä läpäisevä pinta. Molemmat hidastavat hulevesien huuhtoutumaa. Alennetun ja normaalin hulevesimaksun välinen ero ei houkuta kalliimpaan viherkattoon. Onko mahdollista, että kaupunki jollakin muulla houkutusella tai tuella edistäisi viherkattojen yleistymistä.

- 1) Suurkaupungeissa on todettu, että viherkatot voivat viilentää ilmaa helteellä pari astetta.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine, 19.11.2018

- 1) Tällä hetkellä ei ole mahdollista muuttaa hulevesimaksun määräytymisperusteita. Hulevesimaksua (taksaa) ja sen määräytymisperusteita tullaan tarkistamaan lähivuosina, kun kaupunki saa tarkempaa tietoa nyt esitetystä hulevesitaksan toimivuudesta. Hulevesimaksua ollaan myös vasta ottamassa käyttöön muissa kaupungeissa, joten valtakunnallista kokemusta hulevesimaksusta ei juurikaan ole. Kuopion kaupunki seuraa aktiivisesti muiden kaupunkien hulevesimaksua ja niiden määräytymisperusteita ja kehitystä. Tällä hetkellä maksu ei ole riittävän ohjaava, joten hulevesimaksu ei edistä riittävässä määrin hulevesien hallinnan toteutumista.

Maankäytönsuunnittelulla, lähinnä kaavamääräyksillä, on mahdollista edistää viherkattojen yleistymistä ja hulevesien hallintaa kiinteistökohtaisesti. Suurkaupungeissa saadaan energiasäästöjä käyttämällä viherkattoja, kun kesällä tarvitaan käyttää vähemmän ilmanjäähdytystä. Yhdysvalloissa on julkisten rakennusten kattoja toteutettu viherkattoilla, mm. Minneapolisin ja Chicagon kaupungintaloissa.

Yksityishenkilön sähköposti, 8.11.2018

Lausunto Kuopion kaupungin hulevesisuunnittelemasta hulevesitaksasta

Kuopion kaupunki on lausunut asiasta mm. seuraavaa:

”Maksun määräytymisen perusteissa ei voida kuitenkaan ottaa huomioon kaikkia kiinteistöjen erityispiirteitä.” (kysymys, miksi ei voida?)

”Hulevesimaksulla on mahdollista ohjata kiinteistöllä tehtävää huleveden hallintaa, jo-

ten hulevesimaksusta on mahdollista saada huojennusta tai sitä on mahdollista korottaa.” (ohjaus on suunnitellulla taksalla hyvin vähäistä)

Viitaten mm. edellä esiin tuotuihin seikkoihin Kuopion kaupungin suunnittelema hulevesitaksa ei ole yleisen aiheuttamisperiaatteen mukainen, eikä se ohjaa hulevesistä annettujen säädösten tarkoituksen mukaisesti riittäväällä tavalla kiinteistöjä siirtymään todelliseen hulevesien hallintaan.

Esimerkiksi Kuivinniemessä, jonka maaperä on hyvin vettä läpäisevää hienoa hiekkaa, Kuopion kaupungilla ei ole sellaisia hulevesien ratkaisuja, joiden perusteella kiinteistöjen omistajilta olisi perusteltua edellä viitatus mukaisesti aiheuttamissyystä kantaa 0,5 kertaista hulevesimaksua.

Ennen noin vuosituhannen vaihteessa tehtyä vesi- ja viemäriverkoston saneerausta, ja jonka johdosta Kuivinniemen katu-alue asfaltoitiin, ei edes katualueella ollut tarvetta hulevesiviemäroinnille. Toisaalta kun nykyisin tämä katualue on siis asfaltoitu ja sen kallistukset ovat loivia (aiheuttamissyys on kaupungin), aiheutuu siitä runsaan sateen aikana seurausta, että ulkokaarteissa sijaitsevat kiinteistöt joutuvat ottamaan tahtomattaan vastaan kaupungin vastuulla hoidettavia hulevesiä.

Edellä lausutusta syystä johtuen hulevesien taksaa vaaditaan muutettavaksi niin, että

- 1) alinta hulevesitaksan vähennyskerrointa pienennetään vähintään 0,25:een (kuntaliiton verkkojulkaisu; Julkisoikeudellisen hulevesimaksun määrittäminen) ainakin niissä tapauksissa, joissa kiinteistöjen aiheuttamisperuste on hyvin pieni (rannalla sijaitsevat kiinteistöt, joista mahdollinen valunta voi tapahtua ja tapahtuu vain suoraan Kallaveen), ja että
- 2) taksaan lisätään myös hyvitystaksa niitä kiinteistöjä varten, jotka joutuvat ottamaan vastaan ja käsittelemään (imeyttämään) muiden vastuulla olevia hulevesiä.

Kunnallisteknisen suunnittelun vastine, 19.11.2018

- 1) Tällä hetkellä ei ole mahdollista muuttaa hulevesimaksun määräytymisperusteita. Kuntaliiton julkaisussa on mainittu, että vähennyskerroin voi vaihdella 0,25-0,75 välillä, mutta perusteet tulee olla määritettynä selkeästi ja yksityiskohtaisesti. Hulevesimaksua (taksoja) ja sen määräytymisperusteita tullaan tarkistamaan lähivuosina, kun kaupunki saa tarkempaa tietoa nyt esitetystä hulevesitaksan toimivuudesta. Hulevesimaksua ollaan myös vasta ottamassa käyttöön muissa kaupungeissa, joten valtakunnallista kokemusta hulevesimaksusta ei juurikaan ole. Kuopion kaupunki seuraa aktiivisesti muiden kaupunkien hulevesimaksua ja niiden määräytymisperusteita ja kehitystä. Tällä hetkellä maksu ei ole riittävän ohjaava, joten hulevesimaksu ei edistä riittävässä määrin hulevesien hallinnan toteutumista.
- 2) Hulevesimaksun määräytymisperusteita ei ole mahdollista muuttaa esitetyllä tavalla. Mikäli hulevesitaksan muutettaisiin ehdotetulla tavalla, niin kaupunki hyväksyisi tilanteen, että toisilla kiinteistöillä on lainvastaisesti oikeus johtaa hulevesiä naapuri kiinteistölle. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta ja jos rakennuspaikkana olevan kiinteistön maanpinnan luonnollista vedenjuoksua muutetaan, on kiinteistön omistajan tai haltijan huolehdittava, ettei toimienpiteestä aiheudu huomattavaa haittaa naapureille. Edellä mainittu koskee myös kadun, liikennealueen ja muun yleisen alueen omistajaa.